

12. Frumvarp

til laga um tekjuskatt og eignarskatt.

(Lagt fyrir Alþingi 1934).

I. KAFLI

Um tekjuskatt.

1. gr.

Hver maður heimilisfastur hér á landi er skyldur til, með þeim takmörkunum, sem settar eru í lögum þessum, að greiða skatt í rikissjóð af tekjum sínum, enda hafi hann verið heimilisfastur hér a. m. k. 6 mánuði af skattárinu.

Nú dvelur maður erlendis um stundarsakir, en bregður eigi heimilisfangi sínu hér á landi, og skal hann þá gjalda skatt eins og hann dveldi að staðaldri í landinu.

2. gr.

Nú er maður eigi heimilisfastur hér á landi, en á hér fasteignir og hefir tekjur af þeim, eða af atvinnu, eða af sýslan, sem hér eða héðan er rekin, svo sem sjómenn á íslenskum skipum, sem eigi greiða skatt í öðru ríki, og skal hann þá gjalda skatt af tekjum þessum og tilnefna fyrir hlutaðeigandi skattheimtumanni, hver greiði skattgjald hans, enda sé sá maður búsettur á skattsvæði skattheimtumanns.

Sömuleiðis skal sá, er eigi hefir aðsetur hér á landi, en hefir laun, biðlaun eða styrk úr rikissjóði, eða tekjur frá alþjóðlegri stofnun innlendri, eða arð af hlutafé í innlendu hlutafélagi eða innborgað stofnfé í öðrum atvinnufélögum eða fyrirtækjum, gjalda skatt af þessum tekjum, og skal tekjuskattinum haldið eftir við greiðslu fjárins.

Þeir menn, er starfa erlendis í þjónustu hins íslenska ríkis, skulu undanþegnir tekjuskatti af þeim launum, er þeir fá fyrir slík störf.

Ríkisstjórninni er heimilt að gera samninga við stjórnir annara ríkja um gagnkvæmar ívilnanir á tekju- og eignarskatti þeirra erlendra og íslenskra ríkisborgara, sem eftir gildandi skattalöggjöf ríkjanna eiga að greiða skatt af sömu tekjum eða eignum bæði á Íslandi og í einhverju öðru ríki.

3. gr.

Tekjuskatt greiða ennfremur:

- a. Hlutafélög, samlagshlutafélög og önnur félög með takmarkaðri ábyrgð, nema tekjuafgangi sé einungis varið til almennra þarfa.

b. Gagnkvæm ábyrgðarfélög, kaupfélög, smjörbú, sláturfélög og önnur samvinnufélög.

c. Önnur félög, sjóðir og stofnanir, sem ekki eru sérstaklega undanþegin skattgjaldi, sbr. 4. gr., svo og dánarbú og þrotabú.

Ef ekki eru fleiri en 3 félagar í verzlunarfélagi eða öðru atvinnufélagi með persónulegri ábyrgð, er skattur ekki lagður á félagið sjálft, heldur hvern einstakan féлага, ef ósk kemur fram um það frá félaginu, um leið og tekjur eru taldar fram, enda fylgi beiðninni þær skýrslur, sem með þarf til þess að ákveða skatt hvers einstaks féлага.

Slik félög og stofnanir, sem um ræðir í þessari grein og ekki eiga heimili hér á landi, en hafa hér tekjur af eignum eða atvinnu, samskonar og um ræðir í 2. gr., skulu greiða skatt í rikissjóð af tekjum þessum.

Fjármálaráðherra setur nánari ákvæði um skattskyldu þeirra, sem erlendis eru búsettir.

4. gr.

Undanþegið öllum tekjuskatti er konungur og borðfé hans og ættmanna hans, rikissjóður, rikisfyrirtæki og rikisstofnanir og aðrir þeir sjóðir, er standa undir umsjón rikisstjórnarinnar, sveitarfélög og bæjarfélög og fyrirtæki, er þau reka, og sjóðir þeirra, íslenskir kirkjusjóðir, sparisjóðir, sem engan arð greiða stofnendum sínum eða ábyrgðarmönnum, og ennfremur sjóðir, félög og stofnanir, er ekki reka atvinnu eða veitt er skattfrelsi með sérstökum lögum.

5. gr.

Erlendir þjóðhöfðingjar, sendiherrar og sendikonsúlar annara ríkja og starfsmenn erlendra sendisveita eru undanþegnir tekjuskatti, nema að því leyti, sem þeir njóta tekna úr rikissjóði eða alþjóðlegri stofnun innlandri, eigi hér fasteignir eða hafi tekjur af þeim, reki atvinnu eða eigi hlut í einhverju atvinnufyrirtæki hér á landi.

6. gr.

Skattgjald þeirra, sem um ræðir í 1. gr. og 2. gr. og í a. og c. lið 3. gr. reiknast þannig:

Ef hinn skattskyldi hluti teknanna er undir 1000 kr. greiðist af honum 1%.

af	1000 til	2000 kr.	greiðist	10 kr. af	1000 kr. og	2% af afgangi
—	2000	—	3000	—	—	—
—	2000	—	3000	—	—	—
—	3000	—	4000	—	—	—
—	3000	—	4000	—	—	—
—	4000	—	5000	—	—	—
—	4000	—	5000	—	—	—
—	5000	—	6000	—	—	—
—	5000	—	6000	—	—	—
—	6000	—	7000	—	—	—
—	6000	—	7000	—	—	—
—	7000	—	8000	—	—	—
—	7000	—	8000	—	—	—
—	8000	—	9000	—	—	—
—	8000	—	9000	—	—	—
—	9000	—	10000	—	—	—
—	9000	—	10000	—	—	—
—	10000	—	12000	—	—	—
—	10000	—	12000	—	—	—

af 12000 til 14000 kr. greiðist	1200 kr. af	12000 kr. og 17% af afgangi
— 14000 — 16000 — —	1540 — —	14000 — — 18— — —
— 16000 — 18000 — —	1900 — —	16000 — — 19— — —
— 18000 — 20000 — —	2280 — —	18000 — — 20— — —
— 20000 — 25000 — —	2680 — —	20000 — — 22— — —
— 25000 — 30000 — —	3780 — —	25000 — — 24— — —
— 30000 — 35000 — —	4980 — —	30000 — — 26— — —
— 35000 — 40000 — —	6280 — —	35000 — — 28— — —
— 40000 — 45000 — —	7680 — —	40000 — — 30— — —
— 45000 — 50000 — —	9180 — —	45000 — — 32— — —
— 50000 — 60000 — —	10780 — —	50000 — — 34— — —
— 60000 — 80000 — —	14180 — —	60000 — — 36— — —
— 80000 — 100000 — —	21380 — —	80000 — — 38— — —
— 100000 og þar yfir —	28980 — —	100000 — — 40— — —

Félög þau og stofnanir, er um ræðir í a-lið og c-lið 3. gr., greiði þó aldrei lægri skatt en 5% af skattskyldum tekjum. Sama er um skattgjald samkv. 2. gr. og skattgjald erlendra félaga.

Af skattskyldum tekjum þeirra félaga, sem um ræðir í 3. gr. b, greiðist jafnan 8%.

7. gr.

Tekjuskattinn eftir 6. gr. má með fjárlagaákvæði hækka eða lækka um ákveðna hundraðstölu, allt að 25%, eitt og eitt ár í senn.

8. gr.

Skattskyldar tekjur teljast, með þeim undantekningum og takmörkunum, er síðar greinir, allskonar arður, laun eða gróði, er gjaldanda hlotnast af eign eða atvinnu eða einstökum verknaði eða atvikum, ef þetta verður metið til peningaverðs, svo sem:

- a. Tekjur af landbúnaði, sjávarútvegi, siglingum, verzlun, verksmiðjuíðnaði, handiðn, námurekstri og sérhverjum öðrum atvinnurekstri, ennfremur allar tekjur, sem telja má endurgjald fyrir starfsemi í þágu visinda, lista og bókmennta, eða fyrir hverskonar vinnu, greiða eða aðstoð. Til slíkra tekna telst fæði, húsnæði og önnur hlunnindi, sem látið er í té í kaupgjaldsskyni.
- b. Tekjur af embættum eða sýslunum, svo sem: Föst laun, aukatekjur, embættisbústaður og önnur hlunnindi, landauragjald, jarðarafnot, endurgjald fyrir skrifstofukostnað (sbr. 11. gr. c.); ennfremur eftirlaun, biðlaun, lifeyrir, gjafir og styrktarfé. Til skattskyldra gjafa telst m. a.: Gjafir eða hlunnindi, sem sýnilega eru gefin sem kaupauki, beinar gjafir í peningum eða öðrum skattskyldum verðmætum, sem nokkru verulegu nemur, þar með talin afhending slíkra eigna í hendur nákominna ættingja, nema um fyrirframgreiðslu upp í arf sé að ræða, sbr. 10. gr. b. Komi endurgjald fyrir þessar eignir að einhverju leyti skal meta til tekna mismuninn á því endurgjaldi og áætluðu matsverði hinnar gefnu eignir. Undanskildar skulu þó tækifærisgjafir nema arðberandi eignir séu gefnar.

- c. Landskuld af leigujörðum og arður af allskonar itökum og hlunnindum, leiga eftir hús, lóðir og skip, svo og áætlað afgangur af fasteignum og skipum, er eigandi notar sjálfur eða lætur öðrum í té til afnota án endurgjalds; ennfremur leiga af innstæðukúgildum á jörðum, sem eru í leiguábúð, og arður af byggingarpeningi og öðru lausafé, sem á leigu er selt.
- d. Vextir eða arður af skuldabréfum, hlutabréfum og öðrum innlendum eða útlendum verðbréfum, svo og vextir af útistandandi skuldum og öðrum fjárkröfum, þótt bréf sé eigi fyrir, af sparisjóðsinnlögum og sérhverri annari arðberandi innstæðu. Til arðs af hlutabréfum telst auk venjulegrar arðsútborgunar úthlutuð frihlutabréf og úthlutanir við félagsslit, umfram upphaflegt hlutafjárframlag og sérhver önnur afhending verðmæta til hluthafa, er telja verður sem tekjur af hlutaeign þeirra í félaginu. Arð hlutafélags af eign í eigin hlutabréfum, skal reikna á sama hátt og af bréfum einstakra hluthafa.

Til arðs af verðbréfum (t. d. skuldabréfum og víxlum) teljast afföll af slíkum bréfum, en heimilt er að telja afföllin til tekna með hlutfallslegri fjárhæð ár hvert eftir árafjölda afborgunartímans.

- e. Ágóði af sölu á fasteign eða lausafé, enda þótt salan falli ekki undir atvinnurekstur skattgreiðanda, ef ætla má, að hann hafi keypt eignina, eða öðlazzt hana á annan hátt, í því skyni að selja hana aftur með ágóða og hún hefir verið í eign hans skemur en 5 ár, ef um fasteign er að ræða, en annars skemur en 3 ár. Þó má draga frá þessum ágóða skaða, sem kynni að hafa orðið á samskonar sölu á árinu.
- f. Vinningur í veðmáli, happdrætti eða því um líku.

Tekjur skal að jafnaði telja til tekna á því ári, sem þær verða til, þ. e. þegar vegna þeirra hefir myndazzt krafa á hendur einhverjum nema um óvissar tekjur sé að ræða.

9. gr.

Til skattskyldra tekna félaga og stofnana, sem um ræðir í 3. gr., teljast eigi aðeins þær tekjur, sem varið er til eignaaukningar, yfirfærslu til næsta árs, óvenjulegra fyrninga og safnað er í tryggingarsjóði, aðra en varasjóð, heldur og þær tekjur, sem varið er til þess að greiða hluthöfum og félagsmönnum arð eða vexti af innborguðu fé og til myndunar eða aukningar varasjóða, þó með þeim takmörkunum, er siðar segir.

Skattskyldar tekjur vátryggingarféлага, sem starfa hér á landi, telst á hluti heildarágóðans, sem svarar til hlutfallsins milli iðgjaldatekna félagsins hér á landi og iðgjaldateknanna af allri starfsemi þess.

Fjármálaráðherra getur sett fyrirmæli um heimild innlendra vátryggingarféлага til þess að draga frá tekjum sínum það, er þau leggja til hliðar til þess að inna af hendi skyldur sínar gagnvart vátryggðum.

Kaupfélög, pöntunarfélög og önnur samvinnufélög mega draga frá tekjum sínum það, sem þau greiða félagsmönnum í árslok eða færa þeim til sér eignar í stofnsjóði, samkv. l. nr. 36, 27. júní 1921, í hlutfalli við vörukaup þeirra á árinu og ennfremur vexti af stofnsjóði og telst það eigi til skattskyldra

tekna hjá félaginu. Á sama hátt mega slík félög, sem aðeins vinna úr eða selja afurðir félagsmanna, draga frá það, sem þau þannig úthluta félagsmönnum sínum í hlutfalli við framlög þeirra af afurðum. Upphæðir þær, sem þannig er úthlutað, teljast fram til skatts sem tekjur hinna einstöku félagsmanna. Ennfremur skal draga frá tekjum samvinnufélaga $\frac{1}{3}$ af varasjóðstillagi því, sem ákveðið er í 24. gr. laga nr. 36, 27. júní 1921.

Ef kaupfélag selur einnig öðrum vörur en félagsmönnum sínum, er allur arðurinn af slíkri sölu skattskyldar tekjur hjá félaginu. Geti félagið ekki gert grein fyrir viðskiptum við utanfélagsmenn, má telja allan hagnaðinn af starfsemi félagsins skattskyldar tekjur.

Félög þau og stofnanir, er um ræðir í 3. gr. a. mega draga frá tekjum sínum 4% af innborguðu hlutfé eða stofnfé. Ef nokkuð af ársarðinum er lagt í varasjóð, þá er $\frac{1}{3}$ hluti þeirrar upphæðar undanþeginn tekjuskatti, og skal hann koma til frádráttar við ákvörðun skattskyldra tekna. Ef nokkur upphæð úr varasjóði er síðar notuð til úthlutunar til hluthafa eða varið til annars en að mæta hreinum rekstrarhalla félagsins, skal telja helming þeirrar fjárhæðar, sem þannig er ráðstafað, til skattskyldra tekna félagsins á því ári. Arðjöfnunarsjóði, eftirlaunasjóði og aðra sjóði, sem ekki eru beinlínis ætlaðir til þess að tryggja rekstur fyrirtækisins sjálfs, má ekki telja sem varasjóð.

10. gr.

Til tekna telst ekki:

- a. Sá eignarauki, sem stafar af því, að fjármunir skattgreiðanda hækka í verði, — hinsvegar kemur ekki heldur til frádráttar tekjum, þótt slíkir fjármunir lækki í verði, — ekki heldur tekjur, sem stafa af sölu á eignum skattgreiðanda (að meðtöldum verðbréfum), nema slík sala falli undir atvinnurekstur hlutaðeigandi skattgreiðanda, t. d. fasteignaverzlun, eða hún falli undir ákvæði í 8. gr. e. Þegar svo stendur á, telst verzlunarhagnaðurinn af sölunni til tekna, en draga má frá honum þann skaða, sem kynni að hafa orðið á samskonar sölu á árinu.
- b. Eignarauki, sem stafar af arftöku, fyrirframgreiðslu upp í arf, fallinn eða ófallinn, enda hafi erfðafjárskattur verið greiddur, af stofnun hjúskapar, útborgun lífsábyrgðar, brunabóta, örorkubóta eða þess háttar.
- c. Lántaka, eyðsla höfuðstóls eða eftirgjöf skulda, sem sannast hefir um við gjaldþrot, nauðasamninga eða á annan fullnægjandi hátt, að eignir voru ekki til fyrir. Eftirgjöf skulda telst þó til tekna ef eftirgjöfin kemur fram, sem kaupauki, gjöf eða úthlutun arðs úr hlutafélagi.
- d. Endurgreiðsla er skattgreiðandi fær er hann verður að vera um stundarsakir fjarverandi heimili sínu vegna starfa í almenningsþarfir.

11. gr.

Frá tekjum skal draga, áður en skattur er á þær lagður:

- a. Rekstrarkostnað, þ. e. þau gjöld, sem á árinu ganga til að afla teknanna, tryggja þær og halda þeim við, þar á meðal vexti af skuldum, er stafa

beinlínis af atvinnu eða öflun tekna, svo og venjulega fyrningu, eða það, sem varið er til tryggingar og nauðsynlegs viðhalds á arðberandi eignum gjaldanda. Sömu reglu um fyrningu skal fylgja frá ári til árs. Nánari ákvæði um hvernig reikna skuli fyrningu eða viðhald skulu sett í reglugerð, sem fjármálaráðherra setur, og er þar heimilt að ákveða til frádráttar, vegna fyrningar og viðhalds fasteigna vissa hlutfallstölu (prósentu) af fasteigna- eða brunabótaverði þeirra.

Með rekstrarkostnaði telst ekki það, sem gjaldandi hefir varið sér og skylduliði sinu til framfæris og notkunar, eigi heldur kaup handa honum sjálfum, né neinum af skylduliði hans, nema sá telji tekjur sínar fram sér í lagi. Eigi má gjaldandi heldur telja til rekstrarkostnaðar vexti af fé, sem hann sjálfur hefir lagt í atvinnurekstur sinn, né félag eða stofnun vexti af hlutafé, stofnfé eða tryggingarfé. Og ekki má færa til gjalda greiðslu fyrir einkaleyfi eða verzlunarleyfi.

- b. Tap á útistandandi skuldum, enda stafi skuldin beinlínis af atvinnurekstri aðila og séu færðar fullnægjandi sönnur fyrir tapinu. — Það ár eitt kemur töpuð skuld til frádráttar, er sannreynt þykir, að hún er töpuð. Nú greiðist skuld, er áður var talin töpuð að einhverju eða öllu leyti, og skal hið greidda þá talið til tekna það ár, er greiðsla átti sér stað.
- c. Frá embættistekjum skal draga þann kostnað, sem embættisreksturinn hefir haft í för með sér, svo sem skrifstofukostnað og lögmahtar kvaðir, er á embættum hvíla.
- d. Iðgjöld af lifeyri, sem skattgreiðandi er skyldur lögum samkvæmt að tryggja sér eða konu sinni eftir sinn dag, svo og iðgjöld af hverri annari lögboðinni persónuþryggingu. Ennfremur skal draga frá tekjum þeirra manna, sem eigi eru að lögum skyldir að tryggja sér eða konum sínum lifeyri, iðgjöld af slikum lifeyri eða lifsábyrgð, sem greidd hafa verið, þó ekki hærra iðgjald en 300 krónur.
- e. Iðgjöld til sjúkrasjóða, styrktarsjóða og atvinnuleysissjóða, þó ekki hærra en sem svarar 2% af hreinum tekjum aðila.
- f. Vexti af skuldum gjaldanda, öðrum en þeim, sem ræðir um í staflíð a. Þó má ekki færa til gjalda dráttarvexti af sköttum eða útsvörum, vexti af skuldum stofnuðum vega húsbygginga, sem áfallnir eru áður en húsin eru tekin í notkun. Afföll af keyptum verðbréfum skala færa til gjalda skv. reglunum í 8. gr. d.-líð, síðustu málsg.
- g. Aukaútsvör, tekjuskatt og eignarskatt, sem greitt hefir verið á árinu.

Þegar skattur er lagður á tekjur, sem renna til einstaklinga, félaga eða stofnana, sem ekki eiga heimili hér á landi (sbr. 2. gr. og 3. málsg. 3. gr.), má draga frá tekjunum þau útgjöld, sem beinlínis viðkoma þessum tekjum.

Tekjur þær, sem koma til greina við ákvörðun skattsins, er skattskyldar án tillits til þess, hvernig þeim er varið, hvort heldur gjaldandi hefir þær sér eða skylduliði sinu til framfæris, nytsemdar eða munaðar, til hjúshalds, nema til atvinnurekstrar sé, til þess að færa út bú sitt eða atvinnu-

veg, til umbóta á eignum sínum eða til þess að afla sér fjár, til gjafa eða hvers annars sem er.

12. gr.

Tekjur hjóna, er samvistum eru, skulu saman taldar til skattgjalds, enda þótt séreign sé eða sératvinna, enda ábyrgjast bæði skattgreiðslu. Rétt er bónda eða erfingjum hans að krefjast endurgjalds af konu eða erfingjum hennar á þeim hluta skattsins, er að réttum tölum kemur á séreign hennar eða sératvinnu.

Tekjur barna, sem i foreldrahúsum eru (þar með talin stjúpbörn, kjörbörn og fósturbörn), skal telja sérstaklega til skattgjalds.

Með tekjum barna, sem eru i foreldrahúsum og eru sjálf skattgreiðendur, telst eigi það framfæri, sem þau fá að nokkru eða öllu leyti hjá heimilisföður, nema það sé endurgjald fyrir vinnu við atvinnurekstur hans.

13. gr.

Frá hreinum tekjum heimilisfastra manna hér á landi, eins og þær eru ákveðnar samkv. 11. gr., skal draga sem hér segir:

- a. Fyrir einstakling: Í Reykjavík 800 kr., annarsstaðar á landinu 600 kr.
- b. fyrir hjón: Í Reykjavík 1500 kr., annarsstaðar á landinu 1200 kr.
- c. Framfærslueyri fyrir börn (þar með talin stjúpbörn, kjörbörn og fósturbörn, sem ekki er greitt meðlag með), sem ekki eru fullra 16 ára i byrjun þess almanaksárs, sem skatturinn er lagður á, og hafa ekki sjálf efni á að kosta framfæri sitt: 500 kr. fyrir hvert barn. Sama er um aðra, skylduómaga. Hafi skylduómagi tekjur, lækkar frádráttur sem því nemur og fellur burt, ef tekjuupphæðin nemur 500 kr. eða meira.

Frá tekjum þeirra, sem eru i foreldrahúsum á framfæri eða við nám og enga atvinnu hafa, skal draga það, sem útheimtist þeim til framfæris eða menningar.

Að loknum frádrætti samkv. þessari grein, skal sleppa því, sem afgangsverður þegar tekjuhæðinni er deilt með 50. Af þeirri tekjuupphæð, sem þá er eftir, greiðist skatturinn, og miðast hann við skattgjaldið samkv. 6. gr.

Ef tekjurnar eftir allan löglegan frádrátt nema ekki fullum 100 kr. greiðist enginn skattur af þeim.

14. gr.

Skattinn skal miða við tekjur næsta almanaksárs á undan skattákvörðun, nema annað sé venjulegt rekstrarár i atvinnugrein aðila, eða hann sýni, þegar hann telur fram, að hann hafi annað reikningsár, enda getur skattanefnd þá veitt honum heimild til að hafa það reikningsár i stað almanaksársins.

II. KAFLI

Um eignarskatt.

15. gr.

Af skuldlausri eign skal árlega greiða skatt sem hér segir: Ef eignin er yfir 5000 krónur, en undir 10000 krónum, greiðist af henni 1%,

af	10000 til	20000 kr.	greiðist	10 kr.	af	10000 og	1,5%	af afgangi
—	20000	—	30000	—	—	20000	—	2 — — —
—	30000	—	40000	—	—	30000	—	3 — — —
—	40000	—	50000	—	—	40000	—	4 — — —
—	50000	—	75000	—	—	50000	—	5 — — —
—	75000	—	100000	—	—	75000	—	6 — — —
—	100000	—	250000	—	—	100000	—	7 — — —
—	250000	—	500000	—	—	250000	—	8 — — —
—	500000	—	1000000	—	—	500000	—	9 — — —
—	1000000	og þar yfir	—	—	—	1000000	—	10 — — —

Af eign, sem ekki nemur yfir 5000 krónum, greiðist enginn skattur.

16. gr.

Eignarskattinn eftir 15. gr. má með fjárlagaákvæði hækka eða lækka um ákveðna hundraðstölu, allt að 25%, eitt og eitt ár í senn.

17. gr.

Eignarskatt greiði allir hinir sömu, sem skattskyldir eru til tekjuskatts, ef þeir eiga eign og eignarréttindi, sem skatt ber að greiða af samkvæmt lögum þessum. Innlend hlutafélög og önnur félög hafa leyfi til að draga hlutfé sitt eða stofnfé frá eignaupphæðinni, áður en skattur er á lagður.

Menn, sem eigi eru heimilisfastir hér á landi, og útlend félög greiða eignarskatt af þeim eignum sínum hér á landi, sem gefa af sér tekjur þær, er um ræðir í 2. gr. og reiknast skatturinn samkvæmt reglunum í 15. gr., þó aldrei lægri en 4% af hinum skattskyldu eignum.

18. gr.

Undanþegnir öllum eignarskatti eru hinir sömu, sem samkvæmt 4. gr. eru undanþegnir tekjuskatti. Þeir, sem samkvæmt 5. gr. eru undanþegnir tekjuskatti, eru einnig undanþegnir eignarskatti, í samræmi við reglur þær, sem settar eru í þeirri grein.

19. gr.

Skattskyldar eignir teljast, með þeim undantekningum og takmörkunum, sem gerðar eru í 15. og 17. gr., allar fasteignir og allt lausafé skattgreiðanda, að frádregnum skuldum, svo sem jarðir, húseignir, skip, skepnur, verkfæri, vélar, vörubirgðir, peningar og verðbréf, útistandandi skuldir og aðrar fjárkröfur og verðmæt eignarréttindi, húsgögn og aðrir innanstokksmunir og

skartgripir. Þegar skattur greiðist samkvæmt síðari málsgrein 17. gr., má þó aðeins draga frá þær skuldir, sem hvila á þeim eignum, sem skattur er greiddur af. — Eignirnar eru jafnt skattskyldar, hvort sem þær gefa af sér nokkrar tekjur eða engar.

20. gr.

Með skattskyldum eignum er eigi talið:

- a. Skilyrðisbundin fjárréttindi, svo sem réttur til lífsábyrgðarfjár, sem ekki er fallið til útborgunar.
- b. Réttur til eftirlauna, lífeyris eða annarar áframhaldandi greiðslu, sem bundin er við einstaka menn.
- c. Réttur til leigulauss bústaðar, eða önnur afnotaréttindi.
- d. Bækur og fatnaður til einkaafnota.

21. gr.

Við mat á eignum til eignarskatts skal farið eftir þessum reglum:

- a. Virðing á fasteign skal fara eftir gildandi fasteignamat eða áætluðu matsverði ef fasteignamat er ekki fyrir hendi.
- b. Búpening skal telja svo sem hann væri framgenginn í fardögum næst á eftir og með gildandi verðlagsskrárverði.
- c. Verðlag á skipum og öðru lausafé skal miða við áætlað söluverð. Við ákvörðun þess skal meðal annars hafa hliðsjón af því, hve hátt eignirnar eru váttryggðar.
- d. Verzlunarförur skal meta eftir því, hvað þær kosta komnar í hús eða á sölustað.
- e. Hlutabréf skulu talin til eignar með gangverði, ef það er skráð opinberlega. Óskráð hlutabréf skulu metin til eignar samkv. efnahagsreikningi félagsins, eins og hann var samþykktur á síðasta aðalfundi þess. Skuldbréf og önnur slík verðbréf skal meta eftir nafnverði, nema sérstakar ástæður þyki til þess að telja þau ótrygg.
- f. Útistandandi skuldir skulu taldar með nafnverði, hvort sem vextir eiga að greiðast af þeim eða ekki, nema færðar séu sönnur á, að þær séu minna virði.
- g. Réttindi til stöðugra tekna skulu metin eftir því endurgjaldi, sem hæfilegt væri fyrir þau þegar skatturinn er lagður á.
Nánari reglur um virðingu getur fjármálaráðherra sett.

22. gr.

Eignir hjóna, sem samvistum eru, skulu lagðar saman til eignarskatts, enda ábyrgjast bæði greiðslu. Þeir, sem hafa á hendi fjárforræði ómyndugra, bera ábyrgð á skattgreiðslu þeirra.

23. gr.

Eignarskattur skal að jafnaði ákveðinn eftir eign gjaldanda í lok almanaksársins. Þó mega þeir, sem nota annað reikningsár en almanaksárið,

telja fram eignir sínar í lok þess reikningsárs, sem er næst á undan skatt-
álagningunni.

Uphæð sú, sem skattur er talinn af, skal ávallt deilanleg með 100; því,
sem fram yfir er, skal sleppt.

III. KAFLI

Um skattanefndir o. fl.

24. gr.

Tekjuskattur og eignarskattur samkvæmt lögum þessum er ákveðinn af
skattanefndum í hreppum og skattanefndum eða skattstjóra í kaupstöðum.
Í skattanefnd sitja 3 menn. Í hreppum: Hreppstjóri eða sá, er að lögum
gegnir starfi hans, einn maður tilnefndur af sýslumanni og einn kosinn af
hrepsnefndinni. Í kaupstöðum: Bæjarstjóri, einn maður tilnefndur af bæj-
arfógeta og einn kosinn af bæjarstjórn. Sé bæjarfógeti jafnframt bæjar-
stjóri kaupstaðarins, tilnefnir hann tvo menn í nefndina.

Skipa skal tvo varamenn, er taka sæti í skattanefndum í forföllum
nefndarmanna. Annan varamanninn tilnefnir bæjarfógeti eða sýslumaður, en
hinn kýs bæjarstjórn eða hreppsnefnd.

Formaður skattanefndar í kaupstöðum er bæjarstjóri, eða þar sem hann
er eigi, sá nefndarmaður, er bæjarfógeti nefnir til, en annarsstaðar er
hreppstjóri formaður. Í forföllum formanns kýs skattanefnd sjálf formann
um stundarsakir.

25. gr.

Í Reykjavík skipar fjármálaráðherra skattstjóra og varaskattstjóra.
Hefir skattstjóri Reykjavíkur sama vald og sömu störf og skattanefndir, eða
eftir atvikum formenn skattanefnda utan Reykjavíkur.

Heimilt er fjármálaráðherra að gera sömu tilhögun um ákvörðun skatts
í hinum öðrum kaupstöðum og sett er fyrir Reykjavík.

26. gr.

Í hverju lögsagnarumdæmi skal skipa yfirskattanefnd. Þar, sem bæjar-
fógetaembætti er sameinað sýslumannsembætti, skal vera ein yfirskattanefnd
bæði fyrir kaupstaðinn og sýsluna. Í nefndinni eiga sæti lögreglustjóri, sem
er formaður, og tveir menn, sem fjármálaráðherra skipar. Hann skipar og tvo
varanefndarmenn, sem taka sæti í nefndinni í forföllum nefndarmanna,
eftir því sem formaður ákveður. Í Reykjavík skipar fjármálaráðherra 3
menn í yfirskattanefnd og 3 varamenn. Hann ákveður og hver skuli vera
formaður nefndarinnar.

27. gr.

Fjármálaráðherra skipar 3 menn í rikisskattanefnd og jafnmarga vara-
menn. Ákveður ráðherra hver skuli vera formaður nefndarinnar. Einn

nefndarmanna skal hafa þekkingu á landbúnaði, en annar á sjávarútvegi og viðskiptum. Ríkisskattanevnd hefir skrifstofu í Reykjavík.

28. gr.

Enginn má sitja í skattanevnd, yfirskattanevnd eða ríkisskattanevnd, nema hann:

1. hafi óflekkað mannorð,
2. sé fjárráður,
3. hafi náð lögaldri.

Í skattanevnd mega ekki sitja saman skyldir menn eða mægðir að feðgatali eða niðja, hjón, kjörforeldri og kjörbörn, fósturforeldri og fósturbörn, hvorki sem aðalmenn né varamenn.

Skattanevndarmenn og yfirskattanevndarmenn skulu eiga heimili í skattumdæminu og ríkisskattanevndarmenn skulu eigi heimili í Reykjavík.

29. gr.

Sami maður má ekki eiga sæti nema í einni skattanevnd. Skattanevndarmenn, aðrir en bæjarstjórar, hreppstjórar og skattstjórar skulu skipaðir til 6 ára, þannig að annar meðnefndamaður fer frá 3. hvert ár, eftir hlutkesti í fyrsta sinn. Ef nefndarmaður fer frá eða deyr áður en tími hans er liðinn, skal skipa mann í stað hans til þess tíma, er hann átti eftir að sitja í nefndinni.

Nefndarmann, sem gengur úr, má skipa svo oft sem vill. Nefndarstarfið er borgaraskylda, sem enginn löghæfur maður getur skorast undan að gegna, nema hann hafi verið í skattanevnd í 6 ár samfleytt eða sé orðinn 60 ára gamall.

Skattstjórar í Reykjavík og öðrum kaupstöðum (sbr. 25. gr.) og formaður ríkisskattanevndar skulu skipaðir til 6 ára.

30. gr.

Skattanevndarmenn og skattstjórar, er eigi hafa áður unnið heit embættismanna eða sýslunarmanna, skulu á fyrsta nefndarfundum, er þeir sitja, undirrita í gerðabók nefndarinnar drengskaparheit um það, að þeir skuli gegna starfinu hlutdrægnislaust eftir beztu vitund og sannfæringu og gæta þagnarskyldu um allt, er þeir fá vitneskju um í starfinu og varðar eignir og tekjur gjaldþegna.

31. gr.

Enginn má taka þátt í meðferð máls, hvorki skattákvörðun eða kæru, ef það mál varðar sjálfan hann, konu, niðja, foreldra, kjörforeldra eða fósturforeldra, kjörbörn eða fósturbörn, systkini, kjörsystkini eða fóstursystkini eða mægðamenn að feðgatali, eða ef aðrar ástæður eru til að óttast, að hann geti ekki litið hlutdrægnislaust á málavöxtu. Tekur varamaður sæti í nefnd samkvæmt kvaðningu formanns, ef aðalmanns missir við.

32. gr.

Skattanefndarmenn og skattstjórar fá laun fyrir störf sín sem hér segir:

- a. Í kaupstöðum og kaupúnum, sem eru hreppur fyrir sig, skal greiða skattanefnd 2%, en annarsstaðar á landinu 4% af þeirri upphæð, sem skatturinn nemur. Þó skal borgunin ekki fara fram úr 8 krónum og ekki vera minni en 4 krónur fyrir hvern starfsdag nefndarmanns.
- b. Yfirskaðanefndarmenn fá 8 krónur á dag og ferðakostnað. Borgun til formanna telst þó innifalin í embættislaunum þeirra.
- c. Borgun til skattstjóra og rikisskattanefndar fer eftir samningi við fjármálaráðherra.

Þóknun til skattanefnda og skattstjóra greiðist úr rikissjóði. Formenn yfirskaðanefnda úrskurða reikninga skattanefnda og greiða þá á manntalsþingum. Fjármálaráðuneytið úrskurðar reikninga skattstjóra, yfirskaðanefnda og rikisskattanefndar.

IV. KAFLI

Um framtal tekna, fresti, úrskurði, innheimtu o. fl.

33. gr.

Gjaldendur skulu venjulega settir í skatt þar, sem þeir eru búsettir þegar skattanefnd tekur til starfa. Hlutafélög og önnur atvinnufélög innlend skulu sett í skatt þar, sem þau eiga heimili, en erlend þar, sem aðalumboðsmenn þeirra hér á landi eru búsettir, enda beri téðir umboðsmenn ábyrgð á greiðslu skattsins.

Aðrir gjaldendur, sem ekki eru búsettir hér á landi, greiði skatt á þeim stöðum, þar sem þeir hafa tekjur sínar eða eignir.

Ráðuneytið sker úr, ef vafi leikur á, hvar gjaldandi skuli settur í skatt.

34. gr.

Allir þeir, er hafa tekjur samkv. 8. gr. eða eignir samkv. 19. gr., skulu afhenda skattanefnd skriflega skýrslu, að viðlögðum drengskap, um tekjur sínar síðastliðið ár og eignir í árslok. Sama skylda hvílir og á hverjum þeim, sem veitir forstöðu verzlun, verksmiðju eða öðru atvinnufyrirtæki, ef eigandinn er eigi búsettur innanlands, svo og á stjórn félags eða stofnunar og þeim, er hefir á hendi fjárhald fyrir þann, sem ekki er fjárráður og einnig á skiptaráðendum dánar- og þrotabúa.

Skýrslur þessar skulu komar í skattstofuna í Reykjavík fyrir lok janúarmánaðar, en í hendur skattanefnd eða skattstjóra annarsstaðar á landinu fyrir lok febrúarmánaðar. Skattstjóri eða skattanefnd getur þó, ef sérstaklega stendur á, veitt mönnum frest til framtals til 15. marz.

Þeir, sem reka atvinnu á fleiri stöðum en einum, þurfa ekki að hafa skil að framtölum sínum fyrr en 31. marz í Reykjavík og 20. marz annarsstaðar á landinu, og váttryggingarfélög eigi fyrr en 30. júní.

Nú þykist framteljandi ekki sjálfur vera fær um að gefa fullnægjandi skýrslu um tekjur sínar og eignir, og er þá skattanefnd skyld að veita honum aðstoð til þess, en hann er skyldur að láta skattanefnd í té allar upplýsingar, er hún þarf, til þess að gera framtal hans sem réttast.

Hvenær sem skattanefnd þykir þörf á, getur hún krafizt þess, að skattframteljendur leggi bækur sínar fyrir hana, eða einstaka nefndarmenn, eða einn eða tvo reikningsfróða menn utan nefndarinnar, er ekki séu keppinautar framteljanda.

35. gr.

Allir embættismenn og aðrir, er einhver störf hafa á hendi í almenningsþarfir, stjórnendur banka og sparisjóða, hlutafélaga og annara félaga og stofnana eru skyldir að láta skattanefndum í té ókeypis og í því formi, sem óskað er, allar þær skýrslur, er þær beiðast og unnt er að láta þeim í té, svo sem skýrslur um starfslaun, skuldabréf, vaxtabréf, hlutabréf og arð, um vaxtafé í bönkum, sparisjóðum og annað því um líkt. Ríkisskattanefnd hefir og ætíð aðgang að bókum banka og sparisjóða og annara peningastofnana fyrir sig og þá menn, er hún felur að rannsaka skuldir, innieignir, verðbréfaeign og annað, er lýtur að efnahag gjaldþega. Þeir, sem hafa menn í þjónustu sinni, er taka kaup fyrir starf sitt, eru og skyldir að skýra frá því, hvaða kaup þeir greiða hverjum manni, þar með talin stjórnarlaun, ágóðapóknun, gjafir o. fl.

36. gr.

Eftir skýrslum þeim, er skattanefnd tekur gildar, skal hún ákveða tekjuupphæð og eign hvers eins. Heimilt er skattanefnd að leiðrétta einstaka liði framtals, án þess að gera aðila aðvart, ef þeir eru í ósamræmi við gildandi lög eða fyrirmæli, eða telja má að óyggjandi upplýsingar um viðkomandi atriði séu fyrir hendi. Nú er framtalsskýrsla, eða einstakir liðir hennar, ófullnægjandi og óglögg og tortryggileg, eða nefndin telur þurfa nánari skýringar á einhverju atriði, og skal hún þá skora á framteljanda að láta í té skýringar þær eða sannanir, er hún telur vanta, innan ákveðins tíma, og er hann skyldur að verða við áskorun nefndarinnar. Fáir skattanefnd eigi fullnægjandi skilríki fyrir framtalinu innan þess tíma, er hún hefir til tekið, skal hún áætla tekjur hans og eign eftir beztu vitund. Dvelji hann utanlands, eða svo langt í burtu, að erfitt er að ná til hans, og hafi hann ekki umboðsmann fyrir sig nærlendis, sem nefndinni er kunnugt um, eða ef ekki er kunnugt um dvalarstað hans, má hún áætla tekjur hans og eign án þess að gera honum aðvart.

Nú er einhver sá, er enga skýrslu gefur, og skal þá nefndin áætla tekjur hans og eign svo riflega, að ekki sé hætt við, að upphæðin sé sett lægri en hún á að vera í raun réttari, enda skal hún vera að minnsta kosti 10% hærri heldur en skattmat næst á undan, og ef vanræksla er ítrekuð, skal hækkunin vera minnst tvöföld á við hækkunina árið á undan. Komi siðar í ljós að áætlun hefir verið of lág, er heimilt að reikna skatt gjaldanda að nýju, þó ekki lengra en 5 ár aftur í tímann.

37. gr.

Þegar alvarleg veikindi, slys eða mannlát hafa skert gjaldþol skattgreiðanda, má skattanefnd taka við umsókn hans um linun eða eftirgjöf á skattgreiðslunni, og sendir hana með umsögn sinni til yfirskattanefndar, er leggur úrskurð á beiðnina. Skattanefnd getur og af eigin hvötum gert tillögu til lækkunar á skattgjaldi, þegar svo er ástatt sem segir í upphafi þessarar greinar.

38. gr.

Innan marzmánaðarloka skal skattanefnd hafa lokið ákvörðun tekna og eigna og samið skrá, er nefnist skattskrá, um alla þá, er eiga að greiða tekjuskatt eða eignarskatt í umdæmi hennar. Í Reykjavík þarf skattskrá þó ekki að vera fullgerð fyrr en 24. dag maímánaðar. Á skattskrá skal greina skattskyldar tekjur samkv. 8. og 9. gr., frádrátt samkv. 11. og 13. gr. og tekjuskatt, skattskyldar eignir samkv. 19. gr. og eignarskatt hvers gjaldanda. Jafnframt skal skattanefnd semja aðra skrá um tekjur og eignir framteljenda, er ekki greiða tekju- eða eignarskatt.

Skattskráin skal lögð fram eigi síðar en 25. dag maímánaðar í Reykjavík og annarsstaðar á landinu eigi síðar en 1. dag aprilmánaðar. Skal hún liggja til sýnis 2 vikur, í hreppum á þingstaðnum eða öðrum hentugum stað, er skattanefnd auglýsir, í kaupstöðum í bæjarþingstofu, skattstofu eða skrifstofu lögreglustjóra, og í Reykjavík í skattstofu eða bæjarþingstofu.

Sérhver skattþegn getur krafizt munnlegra upplýsinga um það hjá skattanefnd, eftir hverju hafi verið farið við ákvörðun tekna hans og eigna.

39. gr.

Ef einhver er óánægður með ákvörðun skattanefndar um tekjur hans og eign, skal hann bera upp kæru sína bréflega fyrir formanni skattanefndar, eða skattstjóra, í Reykjavík innan 14 daga frá því skattskrá er framlögð en annarsstaðar fyrir 15. dag aprilmánaðar. Innan sama tíma er hverjum gjaldanda heimilt að kæra yfir því, að skattskyldum manni sé sleppt eða tekjur og eign einhvers sé of lágt ákveðin, svo og að bera upp aðfinningar um hvert það atriði í skattskránni, sem að einhverju leyti getur snert hagsmunum hans. Formaður kveður nefndarmenn til fundar, ásamt kæranda og þeim, sem kært er yfir, og skal úrskurður felldur um kærana fyrir 15. dag júnimánaðar í Reykjavík en annarsstaðar fyrir lok aprilmánaðar og hlutaðeigendum gert aðvart um úrslitin.

Skattanefnd leiðréttir skrána samkvæmt úrskurðum þeim, sem felldir eru, og sendir hana síðan ásamt framtalsskýrslum og skrá um eignir og tekjur framteljenda, er ekki greiða skatt, tafarlaust til formanns yfirskattanefndar.

40. gr.

Úrskurði skattanefndar eða skattstjóra má skjóta til yfirskattanefndar. Skal það gert bréflega og ástæður færðar fyrir kærinni. Sé kæra ekki komin í hendur formanns yfirskattanefndar í Reykjavík fyrir 30. dag júnimánaðar og annarsstaðar fyrir 15. dag maímánaðar verður henni ekki sinnt. Þó er

yfirskaunefnd heimilt að taka til greina kærur, er síðar koma fram, ef kær-
andi gerir sennilegt að hann hafi, vegna fjarveru eða annara forfalla, eigi
getað kært áður en kærufrestur var úti, eða um leiðréttingu á augljósum reikn-
ingsvillum við ákvörðun skattsins sé að ræða, en leita skal nefndin álits skatta-
nefnda eða skattstjóra um kærur þessar. Yfirskaunefnd skal úrskurða kærur
fyrir 15. júlí í Reykjavík og annarsstaðar fyrir mailok og tilkynna aðilum
úrslitin tafarlaust.

Yfirskaunefnd úrskurðar einnig, hvort og að hve miklu leyti skuli taka
til greina umsóknir þær, sem henni hafa borizt frá skattanefndum um linun
í skattgreiðslu vegna ástæðna þeirra, er getið er í 37. gr.

Svo skal og yfirskaunefnd úrskurða kærur yfir úrskurðum niðurjöfn-
unarnefnda á útsvörum, samkv. fyrirmælum laga um útsvör.

41. gr.

Yfirskaunefnd skal nákvæmlega endurskoða allar skattskrár í umdæmi
sinu og hafa strangt eftirlit með því, að skattanefndir gegni skyldum sínum.
Ef nefndinni virðast framtalsskýrslur vera ófullnægjandi eða eitthvað óljóst
eða rangt í skattskránum, svo sem að einhver sé vantalinnt eða tvitalinn á
skrá, getur hún heimtað nánari skýringar, og skal síðan leiðrétta skrána eftir
því, sem henni þykir rétt vera.

Ef skattskrá breytist við endurskoðun yfirskaunefndar, skal hún tafar-
laust tilkynna það skattanefnd og sömuleiðis þeim aðilum, er breyting varðar.

Yfirskaunefnd skal hafa lokið störfum sínum fyrir 15. júlí í Reykjavík
og annarsstaðar á landinu fyrir mailok, og sendir hún þá skattskrána ásamt
framtalsskýrslum og skrá um eignir og tekjur framteljenda, er engan skatt
greiða, til rikisskaunefndar. Þó getur fjármálaráðherra veitt yfirskaunefnd
lengri frest, ef um stórfelldar lagfæringar á skattskránni er að ræða.

42. gr.

Úrskurði yfirskaunefndar má skjóta til rikisskaunefndar; enda sé það
gert bréflaga og kæran, ásamt öllum nauðsynlegum gögnum, komin til for-
manns fyrir júlilok — annarskostar verður henni ekki sinnt. — Rikisskaun-
nefnd skal leggja úrskurð á kærur úr Reykjavík fyrir septembermánaðarlok en
aðrar kærur fyrir nóvemberlok og tilkynna innheimtumanni skattsins og aðil-
um úrslitin tafarlaust.

43. gr.

Rikisskaunefnd skal hafa eftirlit með störfum skattanefnda, skattstjóra
og yfirskaunefnda og samræma skattaframtöl og skattaákvörðun í hinum
einstöku skattaumdæmum. Skulu nefndarmenn, eða þeir er nefndin kveður til
þess, ferðast um á milli skattanefnda og yfirskaunefnda í þessu skyni, þegar
ástæða þykir til, og yfir höfuð leiðbeina um allt, er að skattaákvörðun og
skattaframtali lýtur. Nefndin skal og yfirfara skattskrár og framtalsskýrslur.
Rikisskaunefnd getur af eigin hvötum rannsakað hvert það atriði, er fram-
kvæmd laga þessara varðar, og getur í því skyni krafizt allra upplýsinga hjá
skattanefndum, skattstjórum og yfirskaunefndum, svo og hjá lánsstofnunum

og öðrum þeim, er í 35. gr. greinir. Loks getur rikisskattanevnd af sjálfsdáðum breytt ályktunum skattanevnda og yfirskattanevnda, þótt ekki hafi verið kært, en jafnan skal hún þá gera aðilum aðvart áður en hún breytir skattgjaldi þeirra án þess að yfir hafi verið kært.

Úrskurður rikisskattanevndar er fullnaðarúrskurður. Ágreining um skattskyldu má þó jafnan bera undir dómstóla og einnig getur fjármálaráðherra leitað álitsdómstóla um önnur ágreiningsatriði.

Svo skal og rikisskattanevnd úrskurða kærur yfir úrskurðum yfirskattanevnda á útsvörum samkvæmt fyrirmælum laga um útsvör.

44. gr.

Skattanevndir allar og skattstjórar bæjanna skulu halda gerðabækur, er fjármálaráðuneytið lætur gera á kostnað rikissjóðs. Löggildir lögreglustjóri gerðabækur skattanevnda og skattstjóra, en fjármálaráðuneytið gerðabækur yfirskattanevndar og rikisskattanevndar.

Í gerðabækur skattanevnda skal meðal annars rita skattskrárnar og úrskurði. Skattskrá skal þó eigi rita í gerðabók skattstjóra. Yfirskattanevndir og rikisskattanevnd skrá og í gerðabækur sínar úrskurði og aðrar ákvarðanir

45. gr.

Formenn skattanevnda og skattstjórar skulu árlega láta niðurjöfnunarnevnd í té ókeypis endurrit af skattskrám, til afnota við niðurjöfnun útsvara. Svo skulu og formenn skattanevnda og skattstjórar gefa Hagstofunni skýrslur um skattálagninguna, í því formi, sem hún fyrirskipar.

46. gr.

Fjármálaráðuneytið hefir eftirlit með því, að skattanevndir allar og skattstjórar ræki skyldur sínar og fylgi réttum reglum í starfi sínu. Hefir það rétt til að fá sendar framtalsskýrslur og leita umsagnar og skýringa skattanevnda og skattstjóra á öllu því, er framkvæmd þessara laga varðar.

47. gr.

Lögreglustjórar — í Reykjavík tollstjóri — innheimta tekju- og eignarskatt á manntalsþingum ár hvert. Sé skatturinn eigi greiddur innan mánaðar frá gjalddaga, skal greiða dráttarvexti, 1% fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem greiðsla dregst. Fjármálaráðherra getur með reglugerð sett fyllri ákvæði um innheimtuna, svo sem að gjalddagar skuli vera fleiri en einn á ári, þar sem það þykir henta, um tilbúning og sölu skattmerkja og þess háttar, ennfremur að skylda kaupgreiðendur til þess að halda eftir og skila í rikissjóð upp í skattgreiðslur manna hluta af kaupi þeirra, sem nægir fyrir skattgreiðslunni. Nú breytir rikisskattanevnd skatti svo seint, að tilkynning um það hefir eigi náð innheimtumanni fyrir gjalddaga skattsins, og skal hann þá innheimta eða endurgreiða þann skatt síðar á árinu.

V. KAFLI

Refsiákvæði.

48. gr.

Ef skattþegn telur ekki fram eignir sínar og tekjur, eða gerir það ekki fyrr en framtalsfrestur er liðinn, eða bætir ekki úr göllum, sem á framtali eru, þótt hann hafi fengið áskorun um það frá skattanefnd eða skattstjóra, þá skal ekki færa niður skatt hans, þótt hann kæri, nema hann sanni, að tekjur hans eða eign hafi verið áætlað meira en fjórðungi hærra en i raun og veru var. Sé mismunurinn $\frac{1}{4}$ eða meiri, skal hann greiða skatt af hinum réttu upphæðum, að viðbættum $\frac{1}{4}$.

Ákvæðum þessarar greinar þarf þó ekki að beita, ef gjaldþegn hefir fært gildar ástæður sér til afsökunar.

49. gr.

Nú skýrir maður af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi rangt frá einhverju því, er máli skiptir um tekjuskatt hans eða eignarskatt, og skal hann þá sekur um allt að því tífalda skattupphæð þá, sem undan var dregin. Sektina skal þó aldrei miða við meira en 10 ár alls. Fjármálaráðherra ákveður sektina, nema hann eða hinn saki óski, að málinu sé vísað til dómstólanna.

Nú verður slíkt uppvist við meðferð dánarbús, og skal þá greiða úr búinu tvöfalda þá upphæð, er á vantar.

Skiptaréttur og skiptaforstjórar skulu, að viðlögðum dagsektum samkvæmt úrskurði fjármálaráðherra, gefa skattanefnd skýrslu um fjármuni látinna manna, ef fjármunirnir nema meiru en 10000 kr.

50. gr.

Sá, sem sekur verður um afbrot það, sem um getur í 1. málsg. 49. gr., skal auk sektarinnar, sem þar er ákveðin, greiða eftir á skattupphæð þá, sem undan var dregin.

Sömu skyldu til að greiða skatt eftir á hefir og hver sá, sem af afsakanlegum misskilningi eða misgáningi hefir skýrt frá tekjum sínum eða eignum lægri en vera bar, og því greitt minni skatt en honum bar skylda til.

51. gr.

Nú kemur það í ljós, að skattþegn vantar á skrá, og skal þá gera honum skatt eftir á, þó aldrei lengra aftur í timann en 5 ár, enda sé skattálagningin tilkynnt honum tafarlaust og honum veitt færi á að bera sig upp undan henni með sama hætti sem öðrum gjaldendum, eftir því sem við á.

52. gr.

Skattanefndarmönnum og skattstjóra er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um embættismenn og sýslunarmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá því, er þeir komast að í sýslan sinni um tekjur og efnahag gjaldþegna.

Hið sama er að segja um þá, er veita nefndunum eða skattstjórum aðstoð við starf þeirra, eða á annan hátt fjalla um framtalsskýrslur manna.

53. gr.

Nú gegnir einhver ekki skyldu sinni samkvæmt 35. gr., eða skorast undan að láta þar nefndar skýrslur af hendi, og sker fjármálaráðherra þá úr og getur, ef þörf krefur, lagt við dagsektir, unz skyldunni er fullnægt.

54. gr.

Nú hefir skattanefnd eða skattstjóri ekki framkvæmt störf sín samkvæmt lögum þessum, áður lögmæltur frestur er liðinn, og varðar það þá sektum, allt að 200 kr., og getur fjármálaráðuneytið auk þess skyldað hina brotlegu til þess að ljúka störfunum, að viðlögðum dagsektum fyrir hvern einstakan mann, sem ekki hefir lögmæta afsökun.

55. gr.

Mál út af brotum þeim, er ræðir um í 49. gr., 1. málsg., og 52. gr. laga þessara, skulu sæta sakamálsmeðferð. Mál út af brotum þeim, er í 48. gr., 49. gr., 3. málsg., 53. gr. og 54. gr. segir, skulu sæta meðferð almennra lögreglumála, en ekki skal slíkt mál höfða, nema skattþegn sjálfur, skattanefnd, skattstjóri eða fjármálaráðherra krefjist þess.

56. gr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í rikissjóð, og má innheimta þær með aðför.

VI. KAFLI

Ákvæði til bráðabirgða.

57. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að innheimta með 10% álagi skatt álagðan á árinu 1935 samkvæmt lögum þessum. Þó skal eigi innheimta minni fjárhæð en 3 kr. hjá gjaldanda.

VII. KAFLI

58. gr.

Fjármálaráðherra gefur út reglugerð um framkvæmd og skilning laga þessara, nánari ákvörðun skattskyldra tekna og eigna og störf skattanefnda og skattstjóra. Ennfremur lætur hann gera fyrirmyndir að eyðublöðum undir skattskrár og tekjuframtal og lætur prenta á kostnað rikissjóðs.

59. gr.

Skattur samkvæmt lögum þessum skal í fyrsta sinn lagður á árið 1935. Um leið og þau koma til framkvæmda eru úr gildi numin:

Lög nr. 74, 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt.

Tilskipun nr. 84, 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík.

Tilskipun nr. 54, 4. ágúst 1924, um breyting á og viðauka við tilskipun 30. nóv. 1921, um ákvörðun tekjuskatts og eignarskatts í Reykjavík.

Lög nr. 2, 26. marz 1923, um breyting á lögum nr. 74, 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt.

Lög nr. 39, 4. júní 1924, um breyting á lögum nr. 74, 27. júní 1921, um tekjuskatt og eignarskatt.

Lög nr. 7, 16. maí 1925, um breytingar og viðauka við lög nr. 74, 27. júní 1921.

Tilskipun nr. 60, 19. okt. 1925 um tekjuskatt sendiherra Íslands í Kaupmannahöfn o. fl.

Tilskipun 12. apríl 1929 um breyting á og viðauka við tilskipun nr. 84, 30. nóv. 1921 um ákvörðun tekjuskatt og eignarskatt í Reykjavík.

Lög nr. 20, 23. júní 1932, um rikisskattanefnd.

Ennfremur öll önnur lög eða fyrirmæli, sem brjóta kunna í bága við lög þessi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta:

Lagafrumvarp þetta er byggt á grundvelli tekju- og eignarskattslaganna frá 1921, með þeim viðaukum og breytingum, sem á þeim hafa verið gerðar.

Við þær breytingar, sem hér eru ráðgerðar á núgildandi skattalöggjöf, er að nokkru leyti stuðst við skattalagafrumvörp þau, sem borin voru fram á Alþingi 1930 af millipinganefnd í skattamálum. Um textabreytingarnar að öðru leyti er það að segja, að þar er ekki um veruleg nýmæli að ræða, heldur orðabreytingar og nánari skýringar þar sem reynslan hefir sýnt að fyllri ákvæða var þörf.

Þá hefir tekju- og eignarskattstiginn verið hækkaður nokkuð frá því sem nú er og liggja til þess fyrst og fremst tvær orsakir.

Í frumvarpinu hefir verið fallizt á það álit framangreindrar millipinganefndar, sem einnig mun vera skoðun alls þorra manna, að persónufrádráttur sá, sem veittur er samkvæmt núgildandi lögum, sé of lágur. En sú breyting persónufrádráttar, sem hér er gengið inn á, myndi leiða til allverulegrar lækkunar á skatttekjum rikissjóðs, ef skattstiginn væri ekki hækkaður.

Reynsla síðari ára hefir leitt í ljós, að skatttekjur rikissjóðs, eins og þær hafa verið ákveðnar samkvæmt núgildandi skattstiga, hafa hrokkið svo skammt, að óhjákvæmilegt hefir verið að innheimta þær með talsverðu álagi, eftir heimildarlögum í hvert skipti. Nam þetta álag 25% árið 1932, 40% árið 1933 og engum mun til hugar koma að komizt verði hjá svipuðu álagi fyrir yfirstandandi ár og um ófyrirsjáanlegan tíma. Virðist þá einsætt að réttara sé að

ganga frá skattstiganum til frambúðar, en að stjórn og þing verði svo að segja að ákveða nýjan skattstiga á hverju þingi.

Verði frumvarp þetta að lögum er gert ráð fyrir, að tekju- og eignarskattur samkvæmt því nemi allt að 1 millj. og 800 þús. kr. árlega. Árið 1933 reyndist skatturinn, með 40% álagi, ca. 1.437 þúsund kr., þrátt fyrir fjárhagsörðugleika ársins 1932. Er þá skatthækkunin, frá því sem þá var, ca. 360 þúsund kr.

Þá er að lokum stjórninni veitt heimild til þess i frumvarpinu, að innheimta skattinn á næsta ári, samkvæmt þessum lögum, með 10% álagi. Er það miðað við hina sérstöku erfiðleika, sem nú eru á fjárhagsafkomu ríkisins, og er eigi óeðlilegt að gripið sé til þessarar hækkunar til þess að sjá afkomu ríkissjóðs borgið. Með þessu 10% álagi er reiknað með að skatturinn verði liðlega 1.9 millj. kr., eða tæpl. 500 þús. kr. hærri en hann reyndist árið 1933.

Hér á eftir verður gerð grein fyrir þeim breytingum á gildandi löggjöf, sem frumvarpið ráðgerir.

Um 1. gr.

Þessi grein er samhljóða 1. gr. laga 1921, að því undanskildu að það er beinlínis gert að skilyrði fyrir skattskyldu sökum heimilisfangs, að skattþegn hafi verið heimilisfastur hér á landi hálf t skattárið. Þetta er gert til þess að vernda þá, er flytja milli Íslands og annara landa, fyrir tvísköttun, sbr. niðurlag 5. gr. 1. 1921.

Um 2. gr.

Í 1. málsgrein kemur orðið „fasteignir“ i stað „eignir“ og er það samkvæmt þeim skilningi, sem i þessa grein hefir verið lagður. Enn fremur koma orðin: i öðru ríki, i staðinn fyrir „annarsstaðar“ og er það aðeins orðabreyting.

Í 2. málsgrein er bætt inn i til skýringar orðunum: eða innborgað stofnfé i öðrum atvinnufélögum.

Skattskyldar eignatekjur þeirra, sem erlendis eru búsettir, eru hér bundnar við fasteignir, hlutafé eða stofnfé i innlendum fyrirtækjum eða aðrar eignir, sem bundnar eru við atvinnu eða fyrirtæki, sem hér eða héðan er rekið, og er það i samræmi við framkvæmd skattalaganna.

Tvær síðari málsgreinar samsvara 2. og 3. gr. laga nr. 7 16. maí 1925. Hér er þó gerð sú breyting á, að allir þjónustu menn íslenskra ríkisins erlendis eru undanþegnir skattskyldu, i stað þess að áður var það gert með konunglegri tilskipun; einnig er heimild ríkisstjórnarinnar til að semja um gagnkvæmar ívilnanir i skattgjöldum látin ná til allra annara ríkja, en ekki bundin við Danmörku eina saman. Loks er felt niður ákvæðið um ívilnanir i sveitargjöldum, þar eð það virðist ekki eiga heima i lögum um tekju- og eignarskatt.

Um 3. gr.

Hér er gerð orðabreyting á síðustu málsg. 3. gr. laganna frá 1921, með tilliti til breytinganna á 2. gr. og einnig er bætt við nýrri málsg. um að fjármálaráðherra setji nánari ákvæði um skattskyldu útlendinga.

Um 4. gr.

Til skýringar er í greininni skotið inn orðunum: ríkisfyrirtæki og ríkisstofnanir, og ennfremur þeim ákvæðum, að fyrirtæki, er bæjarfélög reka, og sjóðir þeirra, skuli vera skattfrjálsir. Í staðinn fyrir „kirkjusjóðir“ kemur: íslenskir kirkjusjóðir og þykir rétt að hafa þá takmörkun. Ennfremur er feld burtu 2. málsgr. 4. gr. laganna frá 1921, með því að réttast þykir að þau ágreiningsefni, sem þar ræðir um, séu eingöngu dómstólamál.

Um 5. gr.

Þessi grein er að efni til samhljóða 5. gr. laga 1921 eftir því sem hún hefir verið skilin. Niðurlag greinarinnar, eins og það er í lögunum frá 1921, er tekið upp í 1. gr. frumvarpsins.

Um 6. gr.

Auk hækkunar skattstigans er hér gert ráð fyrir þeirri breytingu, að sami skattstigi gildi fyrir einstaklinga og félög, önnur en samvinnufélög. Félög með lítið hlutafé greiða nú margfaldan skatt á við félög með mikið hlutafé þótt skattskyldar tekjur beggja séu jafnar. Virðist eigi sanngjarnt að skattleggja hinn skattskylda hluta tekna smærri félaganna freklegar en hinna stærri, né heldur að hafa mismunandi skattstiga fyrir félög og einstaklinga. Þann mismun, sem rétt telst að gera á þessum gjaldendum, á að gera með mismunandi frádrætti við ákvörðun hins skattskylda hluta teknanna, en sjálfsagt virðist að sami skattur greiðist jafnan af sömu skattskyldum tekjum.

Um samvinnufélög er þó nokkuð öðru máli að gegna og er lagt til að skattgjald þeirra verði 8% af skattskyldum tekjum.

Um 7. gr.

Þarf ekki skýringar við.

Um 8. gr.

Hér er bætt við í b-lið ákvæði um það, hvaða gjafir beri að telja skattskyldar. Er þar stuðst við hvernig skattalögin hafa verið framkvæmd í þessu efni.

Í c. lið er bætt við ákvæði um það, að reikna þeri mönnum til tekna leigu eða afgjald eftir eignir, er þeir láta öðrum í té til afnota án endurgjalds. Hefir liður þessi verið skilinn þannig og þessari reglu jafnan verið fylgt í framkvæmdinni og virðist því rétt að breyta ákvæðinu á þessa leið.

Í d. lið er bætt við fyllri ákvæðum um hvað telja beri til arðs af hlutabréfum og er þar höfð hliðsjón af ákvæðum danskrar löggjafar um sama efni. Ennfremur eru sett ákvæði um affallatekjur af verðbréfum og hvernig beri að telja þær til tekna. Er þar farið eftir fyrirráðum ríkisskattaneftar Íslands.

Að lokum er bætt við greinina því nýmæli, að tekjur skuli jafnan telja til tekna á því ári er þær verða til, þ. e. þegar vegna þeirra hefir myndast krafa á hendur öðrum, þótt ógreitt sé. Er það í samræmi við framtalsvenju manna

almennt, en auðveldara til samanburðar og yfirlits fyrir skattanefndir, að sem flestir fylgi sömu framtalsreglu að þessu leyti.

Um 9. gr.

Þessi grein samsvarar 9. gr. laga 1921 og l. nr. 39, 4. júní 1924. Auk nokkurrar lagfæringar á orðalagi eru gerðar þessar breytingar:

Hér er bætt inn í ákvæði um það, að stofnsjóðstillög og stofnsjóðsvextir samvinnufélaga skuli eigi talið til skattskyldra tekna þeirra. Skattalögin hafa frá upphafi verið framkvæmd þannig, að stofnsjóðir félaganna hafa verið taldir með skuldum þeirra og til eignar hjá einstökum félagsmönnum. Virðist því einsætt að tillög i stofnsjóði og vexti af þeim, sem bætist við séreign félagsmanna, beri að telja til frádráttar hjá félaginu, enda hafa skattalögin verið framkvæmd þannig allsstaðar á landinu.

Einnig er hér ákveðið að $\frac{1}{3}$ af hinu lögboðna varasjóðstillagi samvinnufélaga skuli vera skattfrjáls, eins og varasjóðstillag hlutafélaga. Virðist það sjálfsagt þar sem samvinnulögin mæla svo fyrir, að þótt félagsslit verði, megi varasjóðurinn eigi renna til félagsmanna.

Tekin eru upp í þessa grein ákvæðin úr 13. gr. i lögnum frá 1921 um hlutafjárvesti og varasjóðstillög hlutafélaga.

Á þessum ákvæðum er gerð sú breyting, að 4% frádrátturinn af hlutafé er bundinn við félög með takmarkaðri ábyrgð, samkvæmt úrskurði, sem ríkisskattanefnd hefir fellt um þetta efni.

Ákvæði um hve mikill hluti af tekjum vátryggingarfélaga skuli teljast skattskyldur, virðist ástæðulaust að láta ráðherra setja, þar sem skapazt hefir föst venja um þau efni, sú, er frumvarpið greinir, og ákvæðin um framtalsfrest félaganna eiga heima i 34. gr.

Um 10. gr.

Hér er bætt við því ákvæði, i 6. lið, að örorkubætur séu eigi skattskyldar sem tekjur og er það i samræmi við framkvæmd laganna.

Ennfremur er gert ráð fyrir þeirri breytingu að af fyrirframgreiðslum upp i arf sé greiddur erfðafjárskattur um leið og greiðsla fer fram.

I d. lið er bætt við því ákvæði að eftirgjöf skulda teljist ekki til tekna, með vissum takmörkunum, og er þar einnig farið eftir því, hvernig skattalögin hafa verið framkvæmd i þessu efni.

Sama er að segja um breytingu á d. lið.

Um 11. gr.

I a. lið er fjármálaráðherra veitt heimild til að ákveða i reglugerð, að draga skuli frá tekjum vegna viðhalds fasteigna ákveðna prósentu af matsverði þeirra. Þetta hefir ekki tíðkapt enn hér á landi, en mundi verða til mikils léttis fyrir skattanefndir. Reynslan hefir leitt i ljós, að fjöldi manna gerir lítt greinarmun á venjulegu viðhaldi og endurbótum, sem skapa varanlega eignaukningu. Verða því skattanefndir eða skattstjóri iðulega að áætla hvað sé

frádráttarbært viðhald og hlýtur sú áætlun að verða meira og minna af handa hófi og varanlegt deiluatríði milli skattanefnda og skattþegna.

Hér er bætt við nýjum b. lið um skulda-afskriftir, í samræmi við þær reglur, sem þar um eru nú látnar gilda.

Í d. lið (áður c. liður) er hámark iðgjaldsgreiðslu fyrir ólögboðna persónutryggingu bundið við 300 kr.

E. liður hér er nýr. Þykir sanngjarnt, að iðgjöld til sjúkrasjóða, styrktarsjóða og atvinnuleysissjóða séu leyfð til frádráttar, líkt og önnur iðgjöld, innan þess hámarks er greinin setur.

F. liður (áður d. liður). Hér er bætt við því ákvæði, að dráttarvextir af útsvörum og sköttum séu eigi frádráttarbærir. Er það í samræmi við undanfarna venju að því er snertir dráttarvexti af útsvörum, og þykir rétt að lög-
festa þá venju.

Vexti af byggingum, sem eru í smíðum, þykir rétt að leyfa eigi til frádráttar, frekar en annan byggingarkostnað. Ákvæðið um affallatap leiðir af ákvæðunum í 8. gr. d. lið, seinni málsgrein.

G. liður (áður e. liður). Hér er bætt við því ákvæði að útsvör og tekju-skattur komi því aðeins til frádráttar, að greitt sé. Hafa lögin verið framkvæmd þannig samkv. úrskurði fjármálaráðherra, enda skapar það nokkurt aðhald um innheimtuna.

Um 12. gr.

Hér er gerð sú sjálfsagða breyting, að hjón ábyrgist skattgreiðslu hvors annars. Eru þess ýms dæmi að skattur hafi tapast vegna þeirra ákvæða laganna frá 1921, að bóndi ábyrgist einn skattgreiðsluna.

Að öðru leyti er greinin í samræmi við gildandi lög.

Um 13. gr.

Hér er gerð sú breyting, að persónufrádrátturinn er hækkaður nokkuð fyrir fullorðna og gerður mismunur á frádrættinum í Reykjavík og annarsstaðar á landinu. Verður því ekki mótmælt, að hér sé gert spor í rétta átt, þótt jafnan megi um deila, hvað rétt sé að ganga langt í þessu efni.

Einnig er aldurshámark barna, er framfærslueyrir dregst frá fyrir, hækkað úr 14 í 16 ár. Er það gert með tilliti til þess, að flestir unglingar stunda eitthvert nám, bóklegt eða verklegt, a. m. k. 2 ár eftir lok skólaskyldualdurs.

Um 14. gr.

Hér er aðeins um að ræða orðabreytingar frá 14. gr. laganna frá 1921.

Um 15. gr.

Hér er gert ráð fyrir nokkurri hækkun á eignarskatti, þó litilli miðað við innheimtan skatt 1933.

Um 16. gr.

Sbr. um 7. gr.

Um 17. gr.

Seinni hluti þessarar greinar er færður til samræmis við 2. gr., sbr. og 3. gr. frumvarpsins. Einnig er lágmarksskattgjald útlendinga hækkað úr 2‰ í 4‰.

Um 18. gr.

Er samhljóða 17. gr. laganna frá 1921.

Um 19. gr.

Er samhljóða 18. gr. laganna frá 1921.

Um 20. gr.

Auk orðabreytinga er bætt við nýjum lið þess efnis, að bækur og fatnaður til einkaafnota sé undanskilið eignarskatti, og er það í samræmi við framkvæmd gildandi laga.

Um 21. gr.

A. liður. Hér er aukið við ákvæði um að skattanefnd geti farið eftir áætlunum matsverði fasteigna ef fasteignamat — hvorki aðalmat eða millimat — er fyrir hendi.

B. liður er nýr en mun vera samkvæmt gildandi venju.

D. liður er nýr, en samkvæmt gildandi framtalsreglu.

E. liður. Ákvæðin í þessum lið eru að mestu leyti miðuð við framkvæmd laganna að því er snertir mat verðbréfa og samkvæmt úrskurði ríkisskattanefndar um þessi efni.

Aðrar breytingar má telja orðabreytingar.

Um 22. gr.

Auk ákvæðisins um samábyrgð hjóna á skattgreiðslu, sbr. 12. gr., er bætt við því fyrirmæli, að þeir, sem hafa á hendi fjárforráð ómyndugra, beri ábyrgð á skattgreiðslu þeirra.

Um 23. gr.

Aðeins orðabreytingar frá 22. gr. laganna frá 1921.

Um 24. gr.

Innihald greinarinnar er hið sama og 24. gr. laganna frá 1921, aðeins um orðabreytingar að ræða.

Um 25. gr.

Þessi grein er að innihaldi svipuð 1. gr. tilskipunar nr. 84, 30. nóv. 1921 og þarfnast því ekki skýringar; þó er sú breyting gerð að heimila fjármálaráðherra að taka upp í öðrum kaupstöðum sama fyrirkomulag í þessu efni og nú gildir í Reykjavík, ef þess yrði talin þörf, þ. e. að skipa þar skattstjóra í stað skattanefnda.

Um 26. gr.

Er samhljóða 25. gr. l. 1921, nema aukið er við ákvæðum um skipun yfirskattanefndar í Reykjavík skv. tilsk. nr. 84, 30. gr. nóv. 1921 og þarf sú breyting ekki skýringar við.

Um 27. gr.

Í frumvarp þetta eru felld inn lög um rikisskattanevnd, nr. 20, 23. júní 1932, með fáeinum breytingum. Svarar þessi grein til ákvæða í 2. og 3. gr. nefndra laga og þarf ekki annarar skýringar.

Um 28. gr.

Þessi grein er að mestu ný og telur skilyrði þau, sem skattanevndarmenn verða að fylla og hversu skyldir og mægðir þeir menn mega vera, er sitja saman í nefnd.

Um 29. gr.

Þessi grein svarar til 26. gr. l. 1921 og eru aðeins gerðar orðabreytingar á henni til samræmis öðrum breytingum, er frumvarp þetta ráðgerir.

Um 30. gr.

Er að undanteknum fáeinum orðabreytingum samhljóða 27. gr. laga 1921.

Um 31. gr.

Hún svarar til 28. gr. l. 1921 en er hér gerð talsvert itarlegri til þess að fyrirbyggja að hlutdrægni komist að við skattákvörðun.

Um 32. gr.

Í þessari grein er gert ráð fyrir þeirri breytingu frá gildandi lögum að tryggja undirskattanevndum 4 kr. borgun minnst hverjum manni á dag og þykir það eigi mega minna vera. Um borgun til rikisskattanevndar vísast til laga nr. 20, 23. júní 1932.

Um 33. gr.

Þessi grein er að innihaldi eins og 30. gr. l. 1921.

Um 34. gr.

Hér er lagt til að sú breyting verði gerð, að í stað þess að þeir einir, sem „hafa skattskyldar tekjur“, skuli afhenda framtöl, sé ákveðið að allir, er hafa tekjur eða eignir samkv. 8. og 19. gr. hafi þessa skyldu. Geta skattanevndir eigi gengið úr skugga um, hverjir hafi skattskyldar tekjur eða eignir, nema framtölin séu fyrri hendi. Einnig er framtalsskyldan látin ná til skiptaráðenda dánar- og þrotabúa.

Ákvæðið um framtalsfrest váttryggingarfélaga er hér sett samkvæmt gildandi venju.

Að öðru leyti svarar greinin til 31. gr. l. frá 1921 með þeim breytingum, sem leiðir af tilskipun 12. apríl 1929 um breyting á og viðauka við tilsk. nr. 84, 30. nóv. 1921.

Um 35. gr.

Hér er aukið inn í ákvæði um rétt rikisskattanevndar til aðgangs að bókuum lánstofnana, sbr. 6. gr. l. nr. 20, 23. júní 1932. Ennfremur eru nokkrar orðabreytingar til frekari skýringar, en annars svarar greinin til 32. gr. l. 1921.

Um 36. gr.

Hér er skattanefnd og skattstjóra veitt heimild til að leiðrétta framtöl, innan vissra takmarka, án þess að gera aðila aðvart. Reynslan hefir sýnt t. d. í Reykjavík, að varla er nokkurt framtal svo úr garði gert, að ekki þurfi einhverrar lagfæringar við, en margt af því eru smávegis breytingar til samræmis við gildandi fyrirmæli (s. s. fyrning húsa, iðgjöld, eða samkvæmt uppgefnum heimildum (t. d. greiddur skattur og útsvar) ellegar burtfelling gjaldaliða, sem ekki eru frádráttarbærir (heimiliskostnaður etc.) o. m. fl. Verður þess varla krafizt, að allar þessar breytingar séu tilkynntar gjaldendum. Einnig hefir fjöldi framteljanda þá venju að skilja eftir eyðu, til útfyllingar í skattstofunni, fyrir ýmsum tekju- og gjaldaliðum, þar sem vitað er að skattstofan hefir öll gögn í höndum þessu viðvikjandi. Hér er farið fram á að lögfesta þá venju, sem um þetta hefir skapast og ekki mun óskað eftir, að frá verði horfið.

Ennfremur er hér veitt heimild til að reikna skatt gjaldanda að nýju, ef uppvist verður að skattur hafi verið of lágt áætlaður.

Að öðru leyti er aðeins um orðabreytingar að ræða á 33. gr. l. 1921.

Um 37. gr.

Hér eru aðeins lítilfjörlegar orðabreytingar á 34. gr. l. 1921.

Um 38. gr.

Það nýmæli er í þessari grein að á skattskrá skuli greina tekjur, frádrátt og eignir gjaldenda, auk skattsins. Ennfremur að sérstaka skrá skuli semja um tekjur og eignir framteljenda, sem engan skatt greiða. Er þetta ákvæði í samræmi við aukna framtalsskyldu samkv. 34. gr. og til þess að fá fyllri vitneskju um tekjur og eignir landsmanna yfirleitt. Loks eru sett sérstök ákvæði um, hvenær og hvar skattskrá skuli lögð fram í Reykjavík. Er það í samræmi við 34. gr. og miðað við venju undanfarin ár. Að öðru leyti aðeins orðabreytingar.

Um 39. gr.

Hér eru sett sérstök ákvæði um kærufrest og lok kærúrskurðunar í Reykjavík, í samræmi við breytingar í 38. gr. og gildandi venjur. Ennfremur er niðurlagi greinarinnar breytt til samræmis við 37. gr.

Um 40. gr.

Hér eru tekin upp ákvæði tilsk. 12. apríl 1929 um heimild yfirsattanefnda til þess að taka til greina kærur, sem of seint eru fram komnar. Ennfremur er ákveðið að yfirsattanefnd skuli hafa lokið störfum sínum fyrir 15. júlí í Reykjavík, og loks bætt við fyrirmæli um úrskurðun yfirsattanefnda á útsvörum, sbr. 43. gr. Að öðru leyti er efni greinarinnar samhljóða 37. gr. l. 1921.

Um 41. gr.

Hér eru gerðar nokkrar smábreytingar á 38. gr. l. 1921, til samræmis öðrum breytingum, er frumvarp þetta ráðgerir.

Um 42. gr.

Sjá l. nr. 20, 23. júní 1932, 4. gr. l. Hér er sú breyting gerð, að rikisskattanevnd skuli hafa úrskurðað kærur úr Reykjavík fyrir septemberlok, en kærur utan af landi fyrir nóvemberlok. Hefir reynslan sýnt, að þessi mismunur er nauðsynlegur.

Um 43. gr.

Sjá l. nr. 20 1932, 4. gr. Hér er gerð sú efnisbreyting, að fjármálaráðherra er veitt heimild til að leita álits dómstóla um ágreiningsatriði, auk þeirra, sem skattskyldu varða, ef hann vill eigi una úrskurði rikisskattanevndar.

Um 44. gr.

Samsvarar 39. gr. l. 1921. Skattskrá Reykjavíkur þykir eigi fært að láta rita i gerðabók skattstjóra. Aðrar breytingar leiða af því, sem áður hefir verið gerð grein fyrir.

Um 45. gr.

Þessi grein er að efni samhljóða 40. gr. l. 1921.

Um 46. gr.

Innihald þessarar greinar er i samræmi við 41. gr. l. 1921.

Um 47. gr.

Auk nauðsynlegrar orðabreytingar á 42. gr. l. 1921 er hér sagt fyrir um, hvornig fara skuli um innheimtu eða endurgreiðslu þess skatts, sem greiða ber samkvæmt ákvæðum rikisskattanevndar. Einnig er sett inn ákvæði um dráttarvexti af sköttum, líkt og nú gildir um útsvör. Ennfremur er fjármálaráðherra veitt heimild til að setja fyllri ákvæði um skattinnheimtu og loks eru felld inn í, með litilsháttar orðabreytingum, ákvæði 3. gr. l. nr. 13, 5. júní 1933 og þarf þar ekki frekari skýringar við.

Hér er rétt að geta þess að felld hefir verið niður 43. gr. l. 1921, um að hver heimilisfaðir skuli inna skattinn af hendi fyrir þá menn, sem eru heimilisfastir hjá honum á gjalddaga, því að sú regla virðist eigi sanngjörn.

Um 48. gr.

Þessi gr. svarar til 44. gr. l. 1921. Eru gerðar á henni nokkrar orðabreytingar, sem ekki þarfnast skýringa.

Um 49. gr.

Hér er stungið upp á nokkrum orðabreytingum á 45. gr. l. 1921, en þær þarfnast ekki skýringa. Sú breyting er þó gerð að skiftaforstjórar eru eigi skyldir að gefa skattanevndum skýrslu um eignir látinna manna, ef fjármunir dánarbús nema minna en 10000 kr. (í stað 6000 kr.).

Um 50. gr.

Er samhljóða 46. gr. l. 1921.

Um 51. gr.

Þessi grein er ný. Í lögnum frá 1921 eru engin ákvæði um þá gjaldþegna, sem eiga að greiða skatt, en af einhverjum ástæðum hafa fallið af skrá, en réttara er að einnig séu fyrirmæli um að slíkir gjaldþegnar skuli greiða skatt, þegar uppvíst verður að þeir hafa undan fallið. Þó hefir ekki þótt rétt að innheimta skatt fyrir lengri tíma en 5 ár, meðal annars af því að þegar skattþegn er ekki tekinn á skrá, má venjulega telja það sök skattanefndar að einhverju leyti.

Um 52. gr.

Er eins og 47. gr. 1. 1921.

Um 53. gr.

Þessi grein er að innihaldi eins og 1. málsg. 48. gr. 1. 1921.

Um 54. gr.

Grein þessi svarar til 2. málsg. 48. gr. 1. 1921. Hefir þótt fara betur á, vegna niðurröðunar tefnisins, að skipta þeirri grein í tvennt. Breytingar þær, sem gerðar hafa verið, þarfnast ekki skýringa.

Um 55. gr.

Greinin er að innihaldi eins og 49. gr. 1. 1921.

Um 56. gr.

Er með sama innihaldi og 50. gr. 1. 1921.

Um 57. gr.

Um grein þessa vísast til inngangs greinargerðarinnar.

Um 58. gr.

Er að efni til samhljóða 51. gr. 1. 1921.

Um 59. gr.

Þarf ekki skýringar við.